

ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the
Office of Yasothon Primary Education Service Area 2

อนุพันธ์ รัตนวัน

Anupan Rattanawan

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

E-mail: namtankung3223@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-0060-4734>

Received 06/02/2023

Revised 08/02/2023

Accepted 20/02/2023

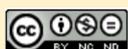
บทคัดย่อ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักและมีกระบวนการขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะป้องกัน แก้ไขปัญหา รวมทั้งส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 95 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยครูที่ปรึกษา เพศหญิง จะมีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากกว่าครูที่ปรึกษาเพศชาย (3) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (4) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 2 ; ปัญหาการดำเนินงาน

[429]

Citation:

อนุพันธ์ รัตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

Abstract

The student support system is the care and support for the students with the teacher advisor as the main person and there is a systematic work process to prevent, solve problems, and promote the development of students to have desirable characteristics. The student care and support system are a systematic process of caring, and helping students with steps, with a teacher advisor as the main worker. Therefore, this research has the following objectives (1) To study the problem of student advisory care system implementation. And 2) to compare the problems of student support system implementation of advisor teachers classified by gender, work experience, and educational background. The sample group was 95 school advisors under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 2 totaling 95 people. The instrument used to collect data was a questionnaire on student support system operation problems. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results showed that; (1) The problems in the overall operation of the student care and support system were at a high level. (2) Problems in the operation of the student support system classified by sex found that the overall mean was not different, when considering each side, it was found that the student referral was significantly different at .05, the female advisors had more problems in implementing the student support system than male advisors. (3) Problems in the operation of the student support system classified by work experience found that the overall average and each aspect were not different. And (4) Problems in the operation of the student support system classified by educational qualification found that the overall average and each aspect were not different.

Keywords: Student Support System; Yasothon Primary Educational Service Area Office 2; Operational Problems

บทนำ

นโยบายเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ กำหนดในหมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา มาตรา 6 ว่าหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 การจัดการศึกษา

[430]

Citation:

อนุพันธ์ รัตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

ต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินงานคือเรื่องความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญ จึงให้ทุกโรงเรียนในสังกัดจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ ให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักธรรมชาติของนักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็นการกระตุ้นทุกภาคส่วนในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

ถึงแม้โรงเรียนจะเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก เป็นบ่อเกิดของคุณงามความดีโดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ของเด็กและเยาวชน ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า แต่สังคมโรงเรียนจำนวนมาก น้อยยังขาดความพร้อมที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหวังของสังคม แต่หลายโรงเรียนยังขาดการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจัง ขาดการจัดการที่เหมาะสมต่อการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองและให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเท่าทัน ทั้งถึง ถูกต้องและเป็นธรรม และทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะต้องจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้เข้มแข็งและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าโรงเรียนจะจัดการศึกษาในระดับใด ก็สามารถดำเนินการเหมือนกันและไปในทิศทางเดียวกัน ครูผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำคุณภาพของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ความรู้ความสามารถ และมีชีวิตที่สงบสุข (สมพงษ์ มนะอ, 2554)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักและมีกระบวนการขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะป้องกัน แก้ไขปัญหา รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (กนกธร วงษ์จันทร์, 2552)

ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการวิจัย ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในการป้องกันแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา และส่งเสริมการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และรักประเทศไทย มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

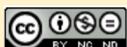
1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา
3. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ในด้านการเรียนรู้ นักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำนวน 1,964 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2, 2565)
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปรึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำนวน 95 คน โดยใช้สูตรของ Yamane' (1973) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรอิสระคือ
    - 3.1.1 เพศ ได้แก่
      - 1) เพศชาย
      - 2) เพศหญิง
    - 3.1.2 ประสบการณ์ทำงาน ได้แก่
      - 1) ต่ำกว่า 10 ปี
      - 2) ระหว่าง 10-20 ปี
      - 3) ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป
    - 3.1.3 วุฒิการศึกษา ได้แก่
      - 1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

[432]

Citation:

อนุพันธ์ รัตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 2 ใน 5 ด้าน คือ (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) ด้านการคัดกรองนักเรียน (3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ (5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา: ดำเนินการระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2565

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 2 โดยให้แนวคิดจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาไว้ 5 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

ตัวแปรอิสระ

เพศของครูที่ปรึกษา
ประสบการณ์การทำงาน
วุฒิการศึกษา

ตัวแปรตาม

ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. การเรียนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน
5. การส่งต่อนักเรียน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ ครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 2 จำนวน 1,964 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา

เขต 2, 2565) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปรึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำนวน 95 คน โดยใช้สูตรของ Yamane' (1973)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ตอน คือ (1) ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่ปรึกษา มีลักษณะ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) คือ สถานภาพเกี่ยวกับเพศและประสบการณ์ทำงาน ซึ่งเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย (2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 โดยครอบคลุมแนวการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานส่วนประเมิน 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) และ (3) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา (2) วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (3) การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยใช้ t - test (Independent Samples) และ ตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้ F-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล และ (4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบ โดยการทดสอบค่าที่ t-test และการทดสอบค่า F - test

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา

ตารางที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	55	57.89
หญิง	40	42.11

ผู้ตอบแบบประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รวม	95	100
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	30	31.57
ระหว่าง 10 – 20 ปี	43	45.27
มากกว่า 20 ปี	22	23.16
รวม	95	100
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	84	88.42
สูงกว่าปริญญาตรี	11	11.58
รวม	95	100

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่ปรึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 95 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 เพศหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 31.57 ระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 45.27 มากกว่า 20 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 88.42 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.58

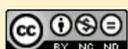
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ในภาพรวม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	N=95 $\bar{x}$ S.D.	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.68, 0.20	มากที่สุด
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.64, 0.24	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.78, 0.16	มากที่สุด

[435]

Citation:

อนุพันธ์ รัตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	N=95		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.38	0.30	มาก
5. ด้านการส่งต่อ	3.77	0.38	ปานกลาง
สรุปภาพรวม	4.45	0.25	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.25) หากพิจารณารายด้านจะพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.20) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.24) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.16) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.30) อยู่ในระดับมาก และด้านการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับปานกลาง

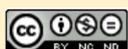
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสพการณ์ในการทำงาน วุฒิกการศึกษา

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามเพศ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	เพศ				t	sig
	ชาย (N55)		หญิง (N40)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.66	0.20	4.71	0.20	-1.289	0.291
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.61	0.25	4.68	0.22	-1.471	0.839
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.79	0.16	4.82	0.15	0.373	0.914
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.36	0.28	4.40	0.34	-0.629	0.822
5. ด้านการส่งต่อ	3.69	0.33	3.89	0.42	-2.554	0.058*
รวม	4.42	0.24	4.45	0.26	-1.114	0.584

[436]

Citation:

อนุพันธ์ รัตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ของเพศหญิง ($\bar{x} = 4.45$) มีค่ามากกว่า เพศชาย ($\bar{x} = 4.42$) ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยครูที่ปรึกษาเพศหญิง จะมีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากกว่าครูที่ปรึกษาเพศชาย

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน						f	sig
	ต่ำกว่า 10 ปี (N30)		ระหว่าง 10 – 20 ปี(N43)		มากกว่า 20 ปี (N22)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.69	0.19	4.69	0.22	4.66	0.20	0.093	0.912
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.60	0.25	4.68	0.25	4.60	0.22	1.431	0.244
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.79	0.15	4.78	0.17	4.79	0.15	0.059	0.943
4. ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	4.37	0.30	4.28	0.28	4.35	0.34	0.079	0.924
5. ด้านการส่งต่อ	3.71	0.39	3.81	0.36	3.79	0.41	0.657	0.521
รวม	4.43	0.34	4.44	0.25	4.43	0.34	0.463	0.708

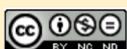
จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	วุฒิการศึกษา				t	sig
	ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า (N84)		สูงกว่าปริญญา ตรี (N11)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.68	0.20	4.71	0.26	-0.483	0.940
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.63	0.24	4.67	0.27	-0.441	0.489

[437]

Citation:

อนุพันธ์ รตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothon Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	วุฒิการศึกษา				t	sig
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (N84)		สูงกว่าปริญญาตรี (N11)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.79	0.16	4.77	0.17	0.221	0.565
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.36	0.30	4.51	0.27	-1.482	0.547
5. ด้านการส่งต่อ	3.74	0.38	4.03	0.36	-2.394	0.905
รวม	4.44	0.25	4.53	0.26	-0.915	0.689

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ของผู้มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ($\bar{x} = 4.44$) มีค่าน้อยกว่า ผู้มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.53$) ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การให้คำปรึกษาในยุคแห่งสังคมที่ซับซ้อนและสับสน เยาวชนมีความเปราะบางทางอารมณ์ บทบาทในการให้คำปรึกษาถือเป็นบทบาทหน้าที่ และภารกิจที่มีความสำคัญของการทำหน้าที่ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ทั้งการให้คำปรึกษาอย่างเป็นทางการและการให้คำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาจะสามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถรู้จัก เข้าใจ ยอมรับตนเอง มองเห็นปัญหาของตนเอง สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเอง สามารถวางแผนการในอนาคตของตนเองได้อย่างเหมาะสม (กรมสุขภาพจิต, 2546)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 นำมาอภิปรายเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอยู่ในระดับมาก และด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยสาเหตุเป็นเพราะ ครูที่ปรึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาที่เป็นบุคลากรหลักในการ

ดำเนินงานมีงานหลักและงานรองที่เยอะพอสสมควร จึงอาจละเลยกับการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนที่ไม่เป็นปัจจุบัน ซึ่งการจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนจะ มีน้อยลง ซึ่งมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ สายทอง (2545) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานและแนวทางในการแก้ไขระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการรายงานผลการดำเนินการไม่ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุง ปะกำแหง (2555) เรื่องปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุเป็นเพราะงานของครูที่ปรึกษาขาดการดูแลเอาใจใส่หน่วยงานเหนือกว่าระดับโรงเรียน ทำให้ขาดการพัฒนาและภาระสอนและงานพิเศษมาก ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ประกอบกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ครูต้องดิ้นรนเพื่อดำรงชีพมากขึ้น จึงไม่มีเวลาที่จะอุทิศตนเพื่อลูกศิษย์เท่าที่ควร

2. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโยธธ เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยครูที่ปรึกษา เพศหญิง จะมีปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากกว่าครูที่ปรึกษาเพศชาย เนื่องจาก ครูที่ปรึกษาเพศชายมีความเอาใจใส่ ดูแลนักเรียนใกล้ชิดกว่าครูที่ปรึกษาเพศหญิง นักเรียนจึงมีความเคารพ ยำเกรง ครูที่ปรึกษาเพศชายมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา มาสุข (2560) วิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง พบว่า ครูที่ปรึกษาเพศชายจะมีการดำเนินงานที่แตกต่างจากครูที่ปรึกษาเพศหญิง เพราะครูที่ปรึกษาเพศชายจะมีการทุ่มเทการทำงานและเสียสละเวลาทำงานให้กับนักเรียน มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ พุดคุย และสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ แต่ครูที่ปรึกษาเพศหญิงจะไม่ทุ่มเทการทำงานเท่ากับครูที่ปรึกษาเพศชาย

3. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโยธธ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูที่ปรึกษาทุกคนต้องดูแลนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน มีการประชุม อบรม สัมมนาอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารารัตน์ สุนทรณิรัตน์ (2556) เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอน เป็นนโยบายสำคัญของ

[439]

Citation:

อนุพันธ์ รัตนวัน. (2566). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (3), 429-442.

Rattanawan, A., (2023). Problems and Guidelines of Student Support System Operation of Schools under the Office of Yasothorn Primary Education Service Area 2. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (3), 429-442; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.139>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการก็มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูที่ปรึกษาทุกคนต้องปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

4. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโยธธ เขต 2 จำแนกตามจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคู่มือในการปฏิบัติที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ มะนอ (2554) วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเป็นนโยบายสำคัญ และทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะต้องจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้เข้มแข็งและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าโรงเรียนจะจัดการศึกษาในระดับใด ก็สามารถดำเนินการเหมือนกันและไปในทิศทางเดียวกัน ครูผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเน้นคุณภาพของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ความรู้ความสามารถ และมีชีวิตที่สงบสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล: ครูที่ปรึกษาควรออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ การสำรวจข้อมูลนักเรียนซ้ำซ้อนกัน ไม่มีประโยชน์ ครูที่ปรึกษาควรสังเกตนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ครูที่ปรึกษาควรตั้งกลุ่ม Line สำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง และ ครูที่ปรึกษาควรเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน

ด้านการคัดกรองนักเรียน: ควรมีระบบการคัดกรองที่ไม่ซับซ้อน ครูที่ปรึกษาต้องคัดกรองนักเรียนตามความเป็นจริง มีการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นระบบ ครูที่ปรึกษามีการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน: มีการจัดกิจกรรมชุมนุมที่จริงจัง ครูที่ปรึกษาหาแรงบันดาลใจให้นักเรียน โรงเรียนมีการจัดการเรียนวิชาชีพเบื้องต้น โรงเรียนจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน โรงเรียนส่งเสริมกีฬาและนันทนาการเพิ่มเติม ครูสอนเสริมนอกเวลาให้นักเรียนที่สนใจ

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน: ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ครูที่ปรึกษาแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนจัดประชุมครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูที่ปรึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพานักเรียนที่มีปัญหาไปเข้าค่ายพัฒนาต่าง ๆ ครูที่ปรึกษาจัดสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและแตกต่าง

.....
ด้านการส่งต่อ: นักเรียนที่มีปัญหาไม่ยอมไปที่อื่น การส่งต่อเป็นไปอย่างล่าช้า ผู้ปกครองมีความ
กังวลถึงอนาคตของนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรอธิบายให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบและเข้าใจ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและหน่วยงานภายนอกในเชิงลึก
2. ควรศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กนกธร วงษ์จันทร์. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนมัธยมท่าแคลง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

กรมสุขภาพจิต. (2546). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 –
6). กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ดารารัตน์ สุนทรณิรัตน์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5. วารสารวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. 8 (24), 45-54.

ผ่องพรรณ สายทอง. (2545). การดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนตามโครงการสุขภาพจิตสู่สถานศึกษาของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด
เชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าตนเอง (การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

พยุง ปะกำแหง. (2555). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตราด สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สมพงษ์ มะนอ. (2554). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. (2565). ระบบฐานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา. ข้อมูลสารสนเทศ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

.....
สุนิสา มาสุข. (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

Yamane. T., (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

